

KARBONSKĀBES UN TO ATVASINĀJUMI

1. variants

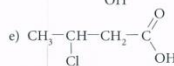
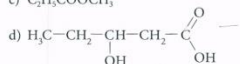
1. uzdevums (4 punkti)

Aminoskābju molekulas ir divas funkcionālās grupas. Uzraksti šīs funkcionālās grupas un to nosaukumus!

2. uzdevums (4 punkti)

Dotas vielu formulas:

- C_2H_3CHO
- C_6H_5COOH
- $C_6H_5COOCH_3$

Aizpildi tabulu, katrā ailē ierakstot atbilstošās vielas ķīmiskās formulas burtu!

Karbonskābe	Halogēnkarbonskābe	Hidroksikarbonskābe	Esteris

3. uzdevums (5 punkti)

Etānskābes oktilesteris rada apelsīniem raksturīgo smaržu. Esteri ražo arī rūpnieciski no atbilstošā spirta un karbonskābes sērskābes klātbūtnē paaugstinātā temperatūrā.

- Uzraksti etānskābes oktilestera izejvielu ķīmiskās formulas!
- Uzraksti estera sintēzes ķīmiskās reakcijas molekulāro vienādojumu!
- Uzraksti estera molekulas struktūrformulu!
- Esteri tiek izmantoti aromāta radīšanai dažādos dzērienos, parfimērijas izstrādājumos, saimniecības līdzekļos. Dzērienos estera ūdensšķīdumā var notikt estera hidrolīzes process.

Uzraksti vienu piemēru apstākļiem, kuru maiņa var veicināt estera hidrolīzes procesu!

4. uzdevums (4 punkti)

Neorganisko un organisko skābju ķīmiskās īpašības ir līdzīgas.

Uzraksti trūkstošos ķīmisko reakciju vienādojumus, lai apstiprinātu šo hipotēzi! Izmanto piemēros dotās neorganisko vielu formulas vienādojumu rakstīšanai!

HCl	HCOOH
$Mg + 2HCl \rightarrow MgCl_2 + H_2$	
	$HCOOH + NaOH \rightarrow HCOONa + H_2O$
$ZnCO_3 + 2HCl \rightarrow ZnCl_2 + H_2O + CO_2$	
	$2HCOOH + BaO \rightarrow (HCOO)_2Ba + H_2O$

5. uzdevums (6 punkti)

Skolēnam laboratorijas darbā doti divu skābju ūdensšķīdumi. Viens ir propānskābes šķīdums, otrs – aminoetānskābes šķīdums. Abi šķīdumu koncentrācijas ir vienādas. Skolēna rīcībā ir digitālais pH-metrs, univerālindikatora papīrs, NaOH šķīdums ūdenī, HCl šķīdums ūdenī.

- Kādu metodi skolēnam izvēlēties skābju pazišanai?
Pamato metodes izvēli!
- Kura skābju ķīmiskā īpašība būs līdzīga abām skābēm?
Paskaidro, kāpēc!
- Kura ķīmiskā īpašība dotajām skābēm būs atšķirīga?
- Uzraksti ķīmiskās reakcijas vienādojumu, kas apraksta šo īpašību!

6. uzdevums (7 punkti)

- Izveido iespējamo pārvērtību rindu etānskābes iegūšanai, ja dotas šādas vielas: C_2H_5OH , C_2H_4 , CH_3CHO , C_2H_6 , CH_3COOH !
- Uzraksti pārvērtībām atbilstošus ķīmisko reakciju vienādojumus!
- Uzraksti divus argumentus "par" etānskābes ražošanas nepieciešamībai Latvijā!